

OD ISTOG PISCA

PODVIZI I STRADANJA GROFA OD TAKOVA
BEZ OPOZIVA

DEJAN
MIHAILOVIĆ

Kuke i verige

Dopunjeno izdanje

— Laguna —

Copyright © 2013, Dejan Mihailović
Copyright © 2025, ovog izdanja, LAGUNA

Đorđu Kavalu, koji me je dovezao

**Kuke i
verige**

*Turci polje, a Latini more,
a hrišćani drvlje i kamenje.*

Sadržaj

ŠALJIVE PRIČE	13
Tražio – našao	15
Pomaganje.	17
Opet to, ali malo drukčije	18
Bolja trojica	20
Konji i kola	21
Drvlje i kamenje	23
Čarolija	26
Kad ih ima isto	27
Posao.	28
Ne lipši magarče do zelene trave	29
Tamo tebi to i to	31
Abrakadabra	34
Kako je postao svetac.	36
Vođevina	38
Utekao	41

JUNAČKE PRIČE	43
Ko peva, zlo ne misli	45
Kod očnjeg vida	48
Spasavanje	53
Huda sreća	57
Carska vremena	60
Samodrug	63
San	67
Lugarska posla	72
Novo ruho	77
Najbolje carstvo	82
IZ NOVIJIH VREMENA	85
Večita pritča	87
Začetnik	89
Pred Uzanim vratima	91
Zao čas	93
Sveća	95
Prokop	97
Čtec	99
Igra prezimena (priča za decu)	102
Očevina	104
Tryptih o našima i njihovima	106
Propovednik	112
POSKOČICE	115
<i>O piscu</i>	135

ŠALJIVE PRIČE

TRAŽIO – NAŠAO

Bio jedan koji nikako nije mogao da nađe. Tražio, lutao, zastajkivao, zavirivao, i nikako nije nalazio.

Kad, pojavljuje se jedan sa štapom. Šta tražiš?, pita ga, a on kaže: Ne znam gde mi je. A ovaj mu dà štap i kaže: Evo ti, pa sad traži, i ode. I on nastavi da traži, da čeprka, da razmiče, ali uzalud.

Tek, odande ide jedan sa kabanicom. Šta tražiš?, pita. Ne mogu da nađem, kaže. Te ovaj skine kabanicu i da mu. Evo, kaže, sa ovim ćeš bolje. I ode. A on ogrne kabanicu, i bilo mu je bolje, ali još nikako da nađe.

Malo posle, vidi on gde jedan vodi kravu. I zaustavi ga taj s kravom: Šta tražiš? A on: Ne mogu da nađem. A taj s kravom: Pa, evo ti, i da mu kravu. A on lepo uzme kravu, pa je povede dalje.

Kad je pao mrak, ugleda svetlo u daljini. I zaputi se u tom pravcu i stigne u nekakvu brvnaru usred šume. A iz brvnare izađe jedna, a plava kosa do zemlje joj pada. Šta tražiš?, pita. A on odgovori: Ne mogu da nađem. A ona

kaže: Evo ti mene, pa traži dalje. Te on uzme i nju, i brvnaru, i sa onom kravom i štapom i kabanicom ode odatle.

Najposle naiđe na jednog sveg u sede brade zaraslog. I pita ga taj: Šta tražiš? A on kaže: Ne znam gde mi je. Te mu ovaj dâ svoju sedu bradu i iščezne. A on, kako ga dopade brada, prevrne se na licu mesta i ispusti dušu.

I ostade iza njega mnogo poroda i imanja.

POMAGANJE

Sedela dvojica, pa jedan kaže: Hoćeš da ustaneš? A drugi kaže: Hoću, i ustane. Tako stajao, stajao, pa opet seo.

A onaj prvi ćuti, ćuti, pa opet: Hoćeš da uzmeš sekiru? A drugi mu kaže da hoće, i uzme sekiru. A prvi ga pita: I šta ćeš sad sa sekirom? A drugi ćuti. Da nećeš da iskrčiš šumu? A drugi kaže: Hoću, i uzme te iskrči put kroz šumu sve do carskoga drumu, pa se opet vrati i sedne.

Tako sedeli, sedeli, tek će onaj prvi: Hoćeš da satešeš grane, šta li? A onaj drugi kaže: Hoću da satešem grane, nego šta ću! I vatru da potpališ?, začudi se prvi. I vatru da potpalim, jašta, odgovori drugi. I ustane, te sateše grane i potpali veliku vatru da se videlo nadaleko. Pa se opet vrati i sedne.

I gorela tako vatra, gorela, a onaj prvi najedared: Hoćeš li ti to kakvu kolibicu da podigneš od ovih brvana? A onaj drugi bržebolje skoči, i kaže: Hoću, i od one krčevine podigne brvnaru, i opet se vrati i sedne.

I gledali oni u brvnaru, gledali, kad, opet onaj prvi: Je l' ti to hoćeš da uđemo? A onaj drugi odgovori: Hoću!

Te obojica uđu u brvnaru, i tamo i danas žive.

OPET TO, ALI MALO DRUKČIJE

Bila dvojica, pa jedan stalno pitao, a drugi odgovarao. Drumovali, tumarali, i naišli na trećeg. Ko si?, veli prvi. A ovaj što je odgovarao: Ko je da je, manje ga je! I onda navale na trećeg i dobrano ga isprebijaju i zaplene mu pušku. I odu.

Kad, evo dva jahača: jedan na konju, drugi na magarcu. A ovaj što pita: Dokle, veli, dobri ljudi? A ovaj što odgovara: Dovde! Pa isturi pušku i skine onoga s konja, a ovoga na magarcu poseče. Te ovaj što je odgovarao sedne na konja a onaj što je pitao na magarca, pa odjašu dalje.

Malo posle, nailazi putem jedna, a plava kosa niz pleća joj se razliva. A ovaj što pita: Čija si ti? A onaj što odgovara: Moja, kaže. Pa posadi plavokosu iza sebe na konja i povede je sa sobom.

Jahali, jahali, i stigli do jedne brvnare. Izade domaćin. A onaj što pita sjaše i obrati mu se: Gde smo mi ovo? A ovaj što odgovara izatrka skine domaćinu glavu i tu ga navrat-nanos zakopa, a svoju ženu namesti u brvnaru i

turi joj u ruke neku preslicu što je unutra našao, pa obiđe na konju deset jutara oko brvnare, postavi međe i opet se onome što pita primakne: Mi smo ovo, veli, na mojoj zemlji! A onaj što pripitkuje malo se začudi tolikom imanju: Kako ja, veli, za to nisam znao? A ovaj što odgovara odvrati: Nisi me, veli, ranije pitao.

Te onaj opet uzjaše magarca i ode odatle da potraži nešto i za sebe.

Ali dok dlanom o dlan, evo ga, vraća se – kuc, kuc, na vrata. A onaj što odgovara izađe: Otkud ti? A ovaj što pita izvuče neku kijaču koju je našao u šumi i sastavi čoveka sa zemljom ne trepnuvši: Jesam li te, kaže, nešto pitao?

Pa kad je video da mu ovaj ne odgovara, lepo ga sahrani, digne mu spomenik, uđe u kuću i tu i danas živi.

BOLJA TROJICA

Dogovore se četvorica da krenu svak na svoju stranu, da vide čega ima. I okrenu se jedan drugome leđima, pa svi na četiri strane svojim putem.

Išli tako tri godine dana, hodom i brodom, samo pravo, pa u jedan mah opet jedan na drugog nabasali. Osvrnu se na jednu stranu, osvrnu se na drugu – ne prepoznaju mesto. I stanu jedan kod drugog poizdalje da se raspituju odakle dolaze, i kuda su pošli, i šta su videli u putu, i tu malo zamezete i nategnu pokoju i, najposle, teška srca, slože se da se vrate odakle su došli.

Išli tako opet tri godine dana, hodom i brodom, samo pravo, i stigli opet onamo odakle su pošli prvi put. I kad su se malo ponaodmarali, sastanu se ponovo da bi čuli kako je kome bilo. Te jedan počne: Ja nisam video nikoga, nego neku trojicu, ali boljih od vas. I tako isto i drugi ispripleve, i treći, i četvrti. E, pa kad nam je među njima bolje, reknu, hajde onda da se tamo vratimo.

Pa se lepo dignu i zapute nazad, i posle tri godine dana opet stignu kod one bolje trojice, i tamo se nastane.

KONJI I KOLA

Bila dvojica, pa jedan imao kola, a drugi konja.

I, taj što je imao kola dođe jednom kod ovoga što je imao konja pa kaže: Daj mi da prebacim. I ovaj mu ustupi konja, a on lepo sve stvari onoga konjevića natovari u kola, upregne konja i prebaci. I vrati ovome njegovog konja.

A taj što je imao konja sve to gleda, gleda, i kad mu je ovaj vratio njegovoga konja, digne se i dođe kod njega: Daj mi, kaže, da prebacim. Te ovaj sada njemu ustupi svoja kola, a on polako upregne konja i sve ono što je bilo prebačeno ponovo nakrca, pa prebaci kod sebe. I onome vrati njegova kola.

A kad je to ovaj s kolima video, iz istih stopa se digne i dođe kod tog s konjem: Daj konja. I on mu dâ, a ovaj opet prebaci i vrati mu konja. I nije čestito ni pošao, a onaj ga sustigne: Daj kola, i ovaj mu bržebolje dâ, te on po drugi put prebaci i vrati onome njegova kola.

I tako prebacivali, prebacivali, kad – evo trećega. Pa pravo kod onoga s konjem: Daj mi da prebacim. A ovaj

ga gleda u čudu. I dâ mu konja. A on s konjem zapuca kod onoga s kolima: Daj kola. A taj s kolima, šta će, dâ mu kola. A on onda sve ono što su ova dvojica prebacivali natovari u kola, ošine konja i ode da prebaci.

I još se nije vratio.